II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2022/2246 RENDELETE

(2022. november 15.)

a 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet VIII. és IX. mellékletének az élő szarvasfélék krónikus sorvadásos betegsége tekintetében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az egyes fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2001. május 22-i 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 23a. cikke j) és m) pontjára,

mivel:

(1) A 999/2001/EK rendelet szabályokat határoz meg a fertőző szivacsos agyvelőbántalmak megelőzésére, az ellenük való védekezésre és a felszámolásukra vonatkozóan az Unióban. Hatálya kiterjed az élő állatok és az állati eredetű termékek előállítására és forgalomba hozatalára, valamint bizonyos különleges esetekben ezek kivitelére. A 999/2001/EK rendelet VIII. melléklete meghatározza az Unión belüli kereskedelemre vonatkozó szabályokat, a rendelet IX. melléklete pedig meghatározza az uniós importra vonatkozó szabályokat. Rendelkezik többek között a TSE-k kitörése esetére védintézkedések elfogadásáról.

(2) A krónikus sorvadásos betegség a szarvasfélék fertőző szivacsos agyvelőbántalma, amely megzavarhatja az Unión belüli kereskedelmet, az Unióba irányuló behozatalt és a harmadik országokba irányuló kivitelt.

(3) Norvégia 2016. április 1-jén tájékoztatta a Bizottságot a krónikus sorvadásos betegség első olyan esetéről, amelyet területén egy vadon élő rénszarvasban állapítottak meg. Ez volt az első példa arra, hogy a krónikus sorvadásos betegséget Európában észlelték, és egyúttal a világon az első természetes eset rénszarvasnál. Az első esettől 2021 októberéig Norvégia évente legalább egy, összesen harmincegy előfordulást erősített meg: huszat vadon élő rénszarvas, kettőt gímszarvas és kilencet jávorszarvas esetében.

(4) Norvégia 2016. július 11-én intézkedést fogadott el az élő szarvasfélék Norvégiából történő kivitelének megtiltására, az egyedi eltérések sérelme nélkül.

(5) Mivel a krónikus sorvadásos betegség fertőző betegség, fennáll a kockázata annak, hogy átterjed más szarvaspopulációkra, valamint az Unió és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás államainak más régióira is. A Bizottság ezért elfogadta az (EU) 2016/1918 végrehajtási határozatot ([2]). A határozattal megtiltotta az élő szarvasfélék Norvégiából az Unióba történő szállítását, és egyedi eltéréseket írt elő.

([1]) HL L 147., 2001.5.31., 1. o.

([2]) A Bizottság (EU) 2016/1918 végrehajtási határozata (2016. október 28.) a krónikus sorvadásos betegséggel kapcsolatos egyes védelmi intézkedésekről (HL L 296., 2016.11.1., 21. o.).

(6) 2016. december 2-án az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) szakvéleményt fogadott el a szarvasfélék krónikus sorvadásos betegségéről (a továbbiakban: az EFSA 2016. évi szakvéleménye). ([3]) Ez a vélemény egy hároméves felügyeleti program végrehajtását ajánlotta a szarvasfélék krónikus sorvadásos betegségére vonatkozóan Észtországban, Finnországban, Izlandon, Lettországban, Litvániában, Norvégiában, Lengyelországban és Svédországban – amelyek rénszarvas- vagy jávorszarvas-populációval, vagy mindkettővel rendelkező EFTA-államok – a krónikus sorvadásos betegség előfordulási gyakoriságának és földrajzi elterjedésének kimutatása és becslése érdekében. Az EFSA 2016. évi szakvéleménye azt is megállapította, hogy a krónikus sorvadásos betegség behurcolásának és terjedésének legvalószínűbb módja az élő szarvasok mozgatása volt, és kiemelte, hogy a szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók használata növeli a krónikus sorvadásos betegség behurcolásának valószínűségét. Ezért javasolta az élő szarvasok mozgatásának minimalizálását és a szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók használatának megszüntetését.

(7) Az EFSA 2016. évi szakvéleményének elfogadását követően az (EU) 2017/1972 bizottsági rendelet ([4]) módosította a 999/2001/EK rendelet III. mellékletét annak érdekében, hogy hároméves megfigyelési programot biztosítson a szarvasfélék krónikus sorvadásos betegségére vonatkozóan, míg az (EU) 2017/2181 bizottsági végrehajtási határozat ([5]) 2020 végéig meghosszabbította az (EU) 2016/1918 végrehajtási határozat érvényességét annak érdekében, hogy a védelmi intézkedések a hároméves felügyeleti program végéig továbbra is alkalmazhatók legyenek. Az (EU) 2017/2181 végrehajtási határozat a védelmi intézkedéseket a szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók használatára vonatkozó tilalmakkal és korlátozásokkal is kiegészítette.

(8) 2018-ban Finnország észlelte a szarvasfélék krónikus sorvadásos betegsége első esetét az Unióban, 2020 novemberében pedig egy további esetet észlelt. Svédország 2019-ben három, 2020 szeptemberében pedig egy újabb esetet észlelt. A finnországi és svédországi krónikus sorvadásos betegség valamennyi esete jávorszarvasokban fordult elő, és a hároméves megfigyelési program keretében megerősítésre került.

(9) 2019. november 11-én az EFSA tudományos szakvéleményt tett közzé a krónikus sorvadásos betegségre (CWD) vonatkozó III. frissítés formájában ([6]) (a továbbiakban: az EFSA 2019. évi szakvéleménye), amelyben különböző ajánlásokat fogalmazott meg a Bizottság részére, többek között azokkal a kockázati tényezőkkel kapcsolatban, amelyek elősegíthetik a krónikus sorvadásos betegség terjedését az Unióban.

(10) Figyelemmel a krónikus sorvadásos betegség Norvégiában, Finnországban és Svédországban észlelt új eseteire, a megfigyelési program eredményeinek tudományos értékeléséig, valamint figyelembe véve, hogy további időre volt szükség az EFSA 2019. évi véleményében foglalt ajánlások átgondolásához, az (EU) 2016/1918 végrehajtási határozat alkalmazási időszakát az (EU) 2020/2167 bizottsági végrehajtási határozat ([7]) 2022. december 31-ig ismét meghosszabbította annak érdekében, hogy tükrözze a krónikus sorvadásos betegség közelmúltbeli finnországi és svédországi megerősítését.

(11) Tekintettel arra, hogy az (EU) 2016/1918 végrehajtási határozatban foglalt védintézkedéseket 2016 óta alkalmazzák, továbbá arra, hogy a krónikus sorvadásos betegséggel kapcsolatos legújabb járványügyi helyzet nem teszi lehetővé a betegség közeljövőben történő felszámolását, és arra, hogy jogilag nem lenne helyénvaló a 999/2001/EK rendelet 4. cikkén alapuló védintézkedések alkalmazásának újbóli meghosszabbítása, azonban ennek ellenére továbbra is alkalmazni kell a krónikus sorvadásos betegség Unióban és EFTA-államokban való továbbterjedésének megakadályozására irányuló intézkedéseket, a 999/2001/EK rendelet VIII. és IX. mellékletét módosítani kell, hogy a krónikus sorvadásos betegség finnországi és svédországi megerősítésének figyelembevétele érdekében szükség szerint kiigazított formában tartalmazza a jelenleg az (EU) 2016/1918 végrehajtási határozatban meghatározott intézkedéseket.

([3]) The EFSA Journal (2017);15(1):4667.

([4]) A Bizottság (EU) 2017/1972 rendelete (2017. október 30.) a szarvasfélék krónikus sorvadásos betegségével kapcsolatos észtországi, finnországi, lettországi, litvániai, lengyelországi és svédországi megfigyelési program tekintetében a 999/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. és III. mellékletének módosításáról, valamint a 2007/182/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 281., 2017.10.31., 14. o.).

([5]) A Bizottság (EU) 2017/2181 végrehajtási határozata (2017. november 21.) a krónikus sorvadásos betegséggel kapcsolatos egyes védelmi intézkedésekről szóló (EU) 2016/1918 végrehajtási határozat módosításáról (HL L 307., 2017.11.23., 58. o.).

([6]) EFSA Journal 2019;17(11)5863.

([7]) A Bizottság (EU) 2020/2167 végrehajtási határozata (2020. december 17.) a krónikus sorvadásos betegséggel kapcsolatos egyes védelmi intézkedésekről szóló (EU) 2016/1918 végrehajtási határozatnak az alkalmazási időszak meghosszabbítása útján történő módosításáról (HL L 431., 2020.12.21., 70. o.).

(12) Következésképpen az EFSA 2016. és 2019. évi szakvéleményeinek következtetései alapján fenn kell tartani az élő szarvasfélék Norvégiából az Unióba történő mozgásának tilalmát. Gyakorlati megfontolásból az említett tiltást továbbra is az élő szarvasfélék emberi tevékenység keretében történő mozgatására kell alkalmazni, azokra az esetekre tehát nem, amikor vadon élő szarvasfélék emberi beavatkozás nélkül átlépik Norvégia határát. Az említett tilalomtól való egyedi eltéréseket kell megállapítani annak lehetővé tétele érdekében, hogy bizonyos esetekben az élő szarvasfélék Norvégiából az Unióba mozgathatók legyenek, beleértve a félig háziasított rénszarvasok határokon átnyúló idényjellegű legeltetését, valamint a félig háziasított rénszarvasok svédországi kulturális vagy sporteseményeken való részvétel céljából történő mozgatását. Tekintettel azonban arra az állategészségügyi kockázatra, amelyet az említett eltérések által engedélyezett mozgatások jelentenek – különösen a rendeltetési területeken a krónikus sorvadásos betegség prionjaival való környezetszennyezés tekintetében –, az ilyen mozgatásoknak Finnország és Svédország meghatározott területeire kell korlátozódniuk, és az élő szarvasfélék e területekről történő mozgatását továbbra is meg kell tiltani, az egyedi eltérések sérelme nélkül.

(13) Tekintettel arra, hogy a krónikus sorvadásos betegséget mostanra két tagállamban is megerősítették, valamint az EFSA 2016. és 2019. évi, a krónikus sorvadásos betegség Unión belüli terjedését elősegítő kockázati tényezőkről szóló véleményeinek következtetései alapján, rendelkezni kell az élő szarvasfélék e betegség által érintett tagállamokból az Unió többi részébe történő mozgatásának tilalmáról. Gyakorlati megfontolásból az említett tiltást az élő szarvasfélék emberi tevékenységgel összefüggő mozgatására kell alkalmazni, azokra az esetekre tehát nem, amikor vadon élő szarvasfélék emberi beavatkozás nélkül vándorolnak. E tilalom alól egyedi eltéréseket kell megállapítani annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az élő szarvasfélék bizonyos mozgatását a krónikus sorvadásos betegség által érintett tagállamokból, többek között azzal a céllal, hogy biztosítsák a szarvasok értékes genetikai erőforrásaihoz való biztonságos hozzáférést és azok hasznosítását az érintett tagállamok között.

(14) Fenn kell tartani a szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók behozatalára vonatkozó tilalmat és a Norvégiából származó, szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók szállításának tilalmát. Ezen túlmenően meg kell tiltani az olyan tagállamokból származó szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók szállítását, ahol a krónikus sorvadásos betegség előfordulását megállapították.

(15) Ezért a 999/2001/EK rendelet VIII. és IX. mellékletét ennek megfelelően módosítani kell.

(16) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottságának véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 999/2001/EK rendelet VIII. és IX. melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet 2023. január 1-jétől alkalmazandó.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2022. november 15-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

MELLÉKLET

A 999/2001/EK rendelet VIII. és IX. melléklete a következőképpen módosul:

1. A VIII. melléklet a következőképpen módosul:

a) Az A. fejezet a következőképpen módosul:

i) a B. szakaszt el kell hagyni;

ii. A melléklet a következő C. szakasszal egészül ki:

„*C. SZAKASZ*

A szarvasfélékre vonatkozó feltételek

1. A krónikus sorvadásos betegséggel kapcsolatban meghatározott tagállamok és tagállami területek jegyzéke

1.1. Azok a tagállamok, ahol a krónikus sorvadásos betegség előfordulását megállapították:

a) Finnország

b) Svédország

1.2. Finnország és Svédország azon területei, amelyeket krónikus sorvadásos betegség kockázatával kapcsolatban határoztak meg az élő félig háziasított rénszarvasok Norvégiába irányuló, illetve onnan történő hagyományos határokon átnyúló mozgatásához kapcsolódóan:

a) Finnországban: a norvég–finn határ és a norvég-finn rénszarvaskerítés között található terület.

b) Svédországban:

– Norrbotten megye,

– Västerbotten megye,

– Jämtland megye,

– Västernorrland megye,

– Älvdalen település Dalarna megyében,

– Gävleborg megyében Nordanstig, Hudiksvall és Söderhamn település.

2. Élő szarvasfélék Norvégiából az Unióba történő mozgatása

2.1. Tilos élő szarvasféléket Norvégiából az Unióba mozgatni.

2.2. A 2.1. bekezdéstől eltérően az élő szarvasfélék mozgatása az alábbi esetekben megengedett:

a) idényjellegű legeltetés céljából az élő félig háziasított rénszarvasok Norvégiából az 1.2. b) pontban felsorolt svédországi területekre történő mozgatása, feltéve, hogy Svédország illetékes hatósága előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

b) Norvégiában történt idényjellegű legeltetés után az élő félig háziasított rénszarvasok Norvégiából az 1.2. b) pontban felsorolt svédországi területekre történő visszatérése, feltéve, hogy Svédország illetékes hatósága előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatáshoz;

c) élő félig háziasított rénszarvasok Norvégiából az 1.2. a) pontban felsorolt finnországi területekre történő mozgatása idényjellegű legeltetés céljából;

d) a Norvégiában a norvég-finn határ és a norvég-finn rénszarvaskerítés közötti területen legeltetett élő félig háziasított rénszarvasok visszatérése Norvégiából Finnországba;

e) élő szarvasfélék azonnali levágás céljából történő mozgatása Norvégiából Svédországba vagy Finnországba, feltéve, hogy a rendeltetési tagállam illetékes hatósága előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

f) kulturális vagy sportesemények céljaira az élő félig háziasított rénszarvasok Norvégiából az 1.2. b) pontban felsorolt svédországi területekre történő mozgatása, feltéve, hogy Svédország illetékes hatósága előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

g) élő félig háziasított rénszarvasok kulturális vagy sporteseményen való szerepeltetést követően történő visszatérése Norvégiából az 1.2. b) pontban felsorolt svédországi területekre, feltéve, hogy Svédország illetékes hatósága előzetes írásbeli hozzájárulását adja minden egyes szállítmány mozgatásához;

h) élő szarvasfélék átszállítása Norvégia területéről Norvégia területére Svédországon vagy Finnországon át, feltéve, hogy annak a tagállamnak az illetékes hatósága, melynek területén az átszállítás történik, előzetes írásbeli hozzájárulását adja ahhoz.

3. Élő szarvasfélék mozgatása Finnországnak és Svédországnak a félig háziasított rénszarvasok Norvégiába való mozgatásának hagyományával rendelkező területein kívülre

3.1. Az 1.2. pontban felsorolt területekről tilos az élő szarvasfélék mozgatása.

3.2. A 3.1. ponttól eltérve az élő szarvasfélék alábbi mozgatása engedélyezett az 1.2. pontban felsorolt területekről:

a) élő szarvasfélék Norvégiába történő mozgatása, feltéve, hogy Norvégia illetékes hatósága előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

b) élő szarvasfélék azonnali levágás céljából Finnországba vagy Svédországba történő mozgatása, feltéve, hogy a rendeltetési hely szerinti illetékes hatóság előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

c) élő erdei rénszarvas mozgatása Svédországnak az 1.2. b) pontban felsorolt területeiről Finnországba, feltéve, hogy az illetékes finn hatóság előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

d) élő szarvasféléknek az (EU) 2016/429 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 4. cikkének 48. pontjában meghatározott és az e melléklet 1.2. b) pontjában felsorolt területen található körülhatárolt létesítményből az (EU) 2016/429 rendelet 4. cikkének 48. pontjában meghatározott körülhatárolt létesítménybe történő mozgatása, feltéve, hogy Svédország illetékes hatósága előzetesen írásban hozzájárul az ilyen mozgatásokhoz.

4. Élő szarvasfélék mozgatása olyan tagállamból, ahol a krónikus sorvadásos betegséget megerősítették

4.1. A 3. pontban megállapított rendelkezések sérelme nélkül tilos az élő szarvasfélék 1.1. pontban felsorolt tagállamok valamelyikéből más tagállamokba történő mozgatása.

4.2. A 4.1. ponttól eltérve az élő szarvasféléknek az 1.1. pontban felsorolt tagállamok valamelyikéből történő következő mozgatása megengedett:

a) élő szarvasfélék mozgatása közvetlen levágásra az 1.1. pontban felsorolt másik tagállamban vagy Norvégiába;

b) élő szarvasfélék közvetlen levágástól eltérő célú mozgatása az 1.1. pontban felsorolt másik tagállamba vagy Norvégiába, feltéve, hogy a rendeltetési hely szerinti illetékes hatóság előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz;

c) élő szarvasféléknek az (EU) 2016/429 rendelet 4. cikkének 48. pontjában meghatározott körülhatárolt létesítményből egy másik tagállamban található, az (EU) 2016/429 rendelet 4. cikkének 48. pontjában meghatározott körülhatárolt létesítménybe történő mozgatása, feltéve, hogy a rendeltetési hely szerinti illetékes hatóság előzetes írásbeli hozzájárulását adja az ilyen mozgatásokhoz.";

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/429 rendelete (2016. március 9.) a fertőző állatbetegségekről és egyes állategészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről (Állategészségügyi rendelet) (HL L 84., 2016.3.31., 1. o.).

b) a C. fejezet a következő C. szakasszal egészül ki:

„*C. SZAKASZ*

A szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók

1. A Norvégiából származó, szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók szállítmányait tilos behozni az Unióba.

2. Az A. fejezet C. szakaszának 1.1. pontjában felsorolt tagállamokból származó, szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók gyártása, forgalomba hozatala és használata tilos.”;

2. A IX. melléklet F. fejezete a következő 3. ponttal egészül ki:

„3. A Norvégiából származó, szarvasok vizeletét tartalmazó vadcsalogatók szállítmányait tilos behozni az Unióba.”